

**Raftul
Denisei**

Colecție coordonată de
DENISA COMĂNESCU

DOUGLAS COUPLAND

Tânăra în comă

Traducere din engleză și note de
IULIA GORZO

HUMANITAS
fiction

Coperta
ANGELA ROTARU
Redactor
RALUCA POPESCU

DOUGLAS COUPLAND
GIRLFRIEND IN A COMA
Copyright © 1998 by Douglas Coupland
Published by arrangement with HarperCollins Publishers, Inc.
All rights reserved.

© HUMANITAS FICTION, 2011, pentru prezenta versiune românească

EDITURA HUMANITAS FICTION
Piața Presei Libere 1, 013701 București, România
tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi CARTE PRIN POȘTĂ: tel./fax 021/311 23 30,
C.P.C.E. – CP 14, București
e-mail: cpp@humanitas.ro
www.libhumanitas.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
COUPLAND, DOUGLAS

Tânără în comă / Douglas Coupland; trad.: Iulia Gorzo. –
București: Humanitas Fiction, 2011
ISBN 978-973-689-388-9

I. Gorzo, Iulia (trad.)
821.111(71)-31= 135.1

PARTEA ÎNTÂI

1

Toate ideile sunt adevărate

Sunt Jared, o fantomă.

În ziua de vineri, 14 octombrie 1978, jucam fotbal cu echipa mea de la liceu, Sentinel Spartans. Jucam în deplasare la alt liceu, Handsworth, în nordul Vancouverului. La începutul meciului am primit o pasă și, când m-am întors s-o prind, mi-a fost imposibil să nu remarc cât de limpede și de albastru era cerul, ca o fereastră proaspăt spălată. În momentul acela mi-am pierdut cunoștința. Se pare că am ratat pasa și nu-mi amintesc deloc ce s-a întâmplat după aceea, dar am aflat că antrenorii au anulat meciul, ceea ce a fost o prostie, pentru că îi băteam și, din câte se părea, era doar o recidivă serioasă a mononucleozei depistate în urmă cu doi ani.

Dar între pasa aia ratată și momentul în care m-am trezit, după câteva ore, la spitalul Lions Gate, am fost diagnosticat cu leucemie – cancerul măduvei osoase, deci și al sângelui. După numai trei luni am murit, pe 14 ianuarie 1979. A fost o evoluție fulgerătoare pentru această boală. Înainte să mor mi-a căzut tot părul, iar pielea mea a căpătat nuanța unei mașini albe nespălate. Dacă aș putea să retrăiesc totul, aș ascunde oglinzile începând cu Săptămâna a Șasea.

Viața mea a fost fericită, plină și scurtă. Pământul a fost bun cu mine, iar încheștarea mea cu cancerul a fost Marea mea Experiență. Firește, asta dacă nu punem la socoteală partida de sex cu Cheryl Anderson din săptămâna când părinții ei au renovat casa și toată familia s-a mutat la motelul Maples timp de cinci zile. Acestea fiind zise, cred că, dacă o persoană nu trece printr-o Mare Experiență, viața acelei persoane e irosită. O astfel de experiență nu trebuie neapărat să fie explozivă, criminală sau s-o includă pe

Cheryl Anderson; adesea, o viață liniștită de singurătate poate fi o Mare Experiență. Și o să mai spun ceva: spitalele sunt magneți pentru fete. Salonul meu de acolo a devenit rapid o adevărată paradă de flori, prăjiturile, lucrșoare tricotate și fete care – era o plăcere să constați – stătuseră ore întregi să se dichisească. Universul ăsta e croit așa de aiurea, încât eram prea slăbit ca să răspund cum se cuvine asaltului de Betty și Veronici care se dezlănțuiau asupra mea – în afară de obraznica aia de Cheryl Anderson, care mi-a oferit „satisfacție manuală” în ziua când mi-am pierdut sprâncenele, moment urmat de un potop de lacrimi și de țăcănitul instantaneelor Polaroid, în care port o cipilică tricotată. Mamă, mamă.

Dar să ne întoarcem la momentul prezent – aici, unde sunt acum, aici, la sfârșitul lumii.

Da, lumea s-a sfârșit. A rămas încă *aici*, dar s-a... *sfârșit*. Eu sunt la capătul lumii. Pulbere dusă de vânt. Sfârșitul lumii așa cum o știm noi. Încă o cărămidă dintr-un zid. Sună spectaculos, dar nu e. E mare plictiseală și liniște și aerul miroase mereu de parcă la opt sute de metri mai încolo a luat foc un cauciuc.

Dați-mi voie să vă descriu peisajul la un an după sfârșitul lumii. Este în primul rând un loc tăcut, fără motoare sau voci sau muzică. Ecranele sălilor de cinema se subțiază și se deșiră ca niște bluze purtate prea mult. Nenumărate mașini și camioane și dubițe sunt oprite în refugiile drumurilor, ascunzându-și încărcătura de schelete. Case din toată lumea se năruie și se surpă; plane, canapele și cuptoare cu microunde cad prin podele, scoțând la iveală bani și bilețele de amor ascunse sub scândurile dușumelei. Majoritatea alimentelor și medicamentelor și-au depășit termenul de valabilitate. Lumea de afară e erodată de ploaie și derutată de fulger. Focurile ard încă, bineînțeles, iar vremea tinde acum spre extreme.

Străzile de suburbie ca aceea pe care am crescut eu se descompun acoperite de plante înalte și țepoase, crescute peste măsură; vița-de-vie se revarsă acum peste șosele pe care nu mai trece nici un Camaro. Rachetele de tenis se deșiră pe tăcute în dulapuri întunecoase și uscate. Zece milioane de tablouri cad de pe zece milioane de pereți; indicatoarele rutiere se corodează și ruginesc. Câinii flămânzi bântuie în haite.

Dacă ați vizita acum Pământul, ați vedea mii de ani de măreție și mașinării adormind la unison. Catedralele cad la fel de repede ca băncile; benzile de asamblat mașini la fel de repede ca supermarketurile. Submarine scufundate, neluminate, se îngrămădesc pe fundul oceanelor ca să-și petreacă următorul miliard de ani acoperindu-se de nămol. În orașe, zăpada zace, necurățată; tonomatele zac mute; tablele de școală rămân neșterse pe veci. Bazele de date din computere zac nerăscolite, în timp ce cablurile electrice plutesc din stâlpii de aluminiu, ca niște fire de păr lungi și subțiri.

Dar cum am ajuns aici ? Și cât timp mi-e dat să stau aici ? Ca să aflăm asta, trebuie să aflăm povestea prietenilor mei. Și ei au fost de față – la sfârșitul lumii. Asta-i locul în care și vechii mei prieteni au ajuns să locuiască – prietenii mei care au îmbătrânit în timp ce mie mi-a fost dat să rămân veșnic tânăr.

Întrebare: dacă aș lua-o de la capăt, aș face la fel? Categorie – pentru că am învățat câte ceva pe parcurs. Majoritatea oamenilor nu învață chestii pe parcurs. Sau, dacă învață, le uită când le vine lor bine. Dacă li se dă o a doua șansă, cei mai mulți o dau în bară total. O lege de neclintit a Universului. Oamenii, din câte am observat eu, par să învețe abia când capătă a treia șansă – după ce au pierdut și au irosit o considerabilă cantitate de timp, bani, tinerețe și energie sau ce mai vreți voi. Dar învață, ceea ce până la urmă e preferabil.

Deci iată povestea unor prieteni de-ai mei care și-au învățat până la urmă lecția: Karen, Richard, Pam, Hamilton, Wendy și Linus. Richard e cel mai bun vorbitor din grup, așa că la început povestea e mai mult a lui. Karen s-ar fi descurcat mai bine, dar ce să-i faci, Karen n-a prea stat pe Pământ la început. *C'est la vie*. Totuși, povestea lui Richard ne duce doar o bucată de drum. Povestea ajunge să-l depășească. Îi include pe toți. Și la sfârșit devine povestea *mea*. Dar mai e până acolo.

Destinul e ținta spre care ne îndreptăm. Viitorul nu există încă. Soarta e pentru ratați.

18-25-32... *Pasă!*

2

Toate ideile din lume sunt greșite

Karen și cu mine ne-am pierdut virginitatea pe vârful muntelui Grouse, printre cedrii de lângă o pârtie de schi, sfărâmând creasta cristalină a zăpezii, sub lanternele minuscule ale stelelor. Era o noapte de decembrie atât de friguroasă și de senină, încât aerul părea ca cel de pe Lună – îți ardea plămânii; mentolat și pur, cu un iz discret de ozon, zinc, ceară de schiuri și șampon cu căpșuni folosit de Karen.

Ăsta e punctul în care mă întorc la prima mică fisură din carapacea timpului, la vremurile cele mai fericite din viața mea. Eu și ceilalți, adolescenți păgâni și fericiți tânjind pe culmea unui munte negru, care se înălța deasupra unui oraș strălucitor, un oraș atât de nou încât visa doar la ceea ce știe embrionul, o lumină sclipitoare de pace obștească și de speranță pentru viitor. Și acum revin în prezent, pe vârful aceluia munte: *Ce ai văzut, Karen? De ce nu ni s-a îngăduit să aflăm? De ce tu – de ce noi?*

În seara aceea – 15 decembrie 1979 – Karen fusese tare înverșunată, vrând să ne unim până la capăt.

— Deci, Richard, o facem sau nu? mi-a spus ea. Și-a tras fermoarul salopetei ei cu pieptar pe un dâmb abrupt, în formă de sân, apoi m-a cărat în pădure, unde m-a trântit în zăpada aspră, o zăpadă prea înghețată ca să te hârjonești. Mă simțeam așa de tânăr, iar ea părea așa de matură. A tras de mine cu o grabă neobișnuită, de parcă ne-ar fi așteptat o invazie care avea să ne trimită la război. Așa că ne-am întins acolo, zvârcolindu-ne ca niște lei, cu gândurile din cap ca niște automate de joc scuipând afară dolari zăngănitori de argint, rubine și bomboane. De parcă totul avea

să se sfârșească în curând, puținul timp rămas trebuia irosit rapid, savurând pulsațiile delicate, tremurânde, ale bobocilor de cireș proaspeți și uscați care circulau înainte și înapoi între trupurile noastre.

După, zăpada rece ni s-a strecurat în chiloți, apoi în orificii, răcind și congelând părțile alea care fuseseră atât de calde până nu demult, în timp ce ne echipam și lunecam în jos pe pârtiile de schi până la telescaune.

— Hei, Richard, fătălăule, facem întrecere!

Eu și Karen eram emoționați, puțin stânjeniți și procesam toate senzațiile noi în timp ce ne simțeam transformați, apoi am urcat din nou pe munte într-un telescaun instabil care s-a oprit la jumătatea pantei. În aceeași clipă lămpile au pâlpâit și ele, apoi au pâlit, apoi s-au stins. Karen și cu mine am rămas în beznă, zgâlțâți și blocați, suspendați deasupra naturii sălbatice, cu fețele albastre ca blugii din cauza lunii. Karen și-a aprins o țigară Number 7, cu obrații scobiți aprinși de sânge, arzând cu flăcări rozalii la flama brichetei Bic, ca o păpușă dintr-o casă a păpușilor care a luat foc. Brațul meu i-a înconjurat umărul; ne simțeam amândoi în siguranță, de parcă am fi fost de unii singuri un sistem solar complet, spânzurați pe cer, ca două planete calde înăuntrul unui univers de stele.

Am întrebat-o pe Karen, care încerca și ea să măsoare impactul lucrului pe care tocmai îl făcuserăm împreună în pădure, dacă era fericită. Întrebarea asta, așa cum am aflat mai apoi, nu pică bine nimănui niciodată. Dar Karen a zâmbit, a chicotit și a suflat fumul prostește în întunericul de un albastru intens. M-am gândit la niște bijuterii aruncate dintr-un pachebot în Groapa Marianelor, pierdute pentru totdeauna. Apoi și-a întors fața de la mine și a privit spre pădurea care se întindea în dreapta, copaci care pentru noi doi păreau doar o nuanță mai închisă de negru. Îmi dădeam seama că se întâmpla ceva cu ea în momentul ăla, de parcă ar fi fost o carte pe care o citeam, ale cărei pagini fuseseră smulse anume. Își mușca buza de jos cu dinții ei mici, iar sprâncenele i s-au lăsat în jos.

A fost zguduită de un spasm delicat, de parcă ar fi încercat să-și pornească Honda ei Civic cu cheile de la casă.

Încet-încet, lucrurile mi s-au limpezit în minte: Karen nu fusese în apele ei toată după-amiaza și nici la începutul serii, făcând fixații pe prostii gen telefonul cu disc de culoare oliv din bucătăria părinților mei sau un buchet de gladiole pleoștite de pe masa de bucătărie și zicând chestii de genul „O, nu-i așa că-i minunat...”, apoi îndepărtându-se încet. În afară de asta, toată ziua se uitase la cer și la nori, dar nu doar în treacăt, ci se oprise și rămăsese locului și se holbase, ca și cum s-ar fi uitat la un ecran de cinema.

Spatele lui Karen s-a arcuit doar o idee, iar fața i s-a încordat la fel de imperceptibil.

— Ce-i, păpușă – regrete? am spus eu. Știi ce simt pentru tine.

— Ete na, Richard, a spus ea. Și eu te iubesc... cap sec. N-am pățit nimic, zău așa, Bibi. Doar că mi-e frig. Și vreau să se aprindă la loc lumina. Mai repede.

Îmi spunea „Bibi“, o deformare copilăroasă de la „iubi“.

Absența luminii o înfricoșa. Mi-a ridicat căciula de schi din lână și mi-a sărutat urechea rece, plină de ceară. Așa că am strâns-o și mai tare în brațe și am mai întrebat-o o dată ce nu-i convenea, pentru că tot nu-i era bine.

— În ultima vreme am avut vise ciudate rău, Richard. Așa de *adevărate*... Presupun că sună cam fraieristic să zic așa ceva, nu? Mai bine uităm.

Karen a scuturat din cap și a suflat un rotocol de fum de țigară care s-a întins ca o pânză de păianjen pe fundalul nopții negre. Privea fix la turnurile telescaunului, turnuri ca cele ale santinelor din lagăre, care nu erau în stare să lumineze pârtiile cu un soare artificial. A schimbat subiectul:

— Ai văzut cu ce pantaloni a venit Donna Kilbruck în seara asta? Doamne – așa de strâmți – parcă avea puță de morsă. Ce oroare. Mai bine uităm și asta.

— Hai, Bibi, nu schimba subiectul. Spune-mi, am zis eu, cu o asprime neașteptată. Eram furios pe mine însumi; mă maturizam și ajunsesem la stadiul la care replicile șmechere nu mai erau în și prin ele însele suficient de valoroase ca să susțină o conversație. Karen și cu mine aveam rareori conversații cu adevărat profunde. Singurele ocazii când ne apropiam oarecum de un schimb de gânduri profunde erau ședințele în grup de filozofeală amestecată de

droguri – ceea ce era cam egal cu zero. Dar pe atunci eram tineri, iar ușurătatea ne era armură. Tânjeam după gânduri superioare. Mi-am jurat că voi încerca să mă apropiu mai mult de ea.

— Hai. Te rog, spune-mi.

— Nah. Scuze, Bibi, a spus Karen. E prea complicat...

Iarăși m-am simțit lăsat pe dinafară. Cu câteva minute înainte fusesem una cu ea. O adiere ne-a atins în treacăt, trupurile noastre s-au înfiorat, după care ea a spus:

— Ei, poate că n-a fost un *vis*. Promiți că nu râzi ?

— Ai? Da. Normal că promit.

— Păi dormeam când s-a întâmplat – dar a fost mai realist decât orice vis. Poate ca un fel de viziune.

— Așa.

— N-a fost deloc ca un vis, mai degrabă ca niște promo-uri pentru filme – ca un promo pentru un film care se dă la televizor, dar și cu instantanee, care erau aproape nedevolate, ca ceața din fotografii care devine apoi o față de om când le dezvelopezi în laboratorul foto de la școală. Cred că trebuia să fie viitorul.

Acum îmi vine să-mi dau palme pentru ce am spus, o tentativă de a fi amuzant pentru care îmi alesesem greșit momentul:

— Deci cum era viitorul? Vietnamul cucerește lumea? Invităm extraterestri la cină? Navete spațiale pentru toată lumea?

Mi se părea că sunt spiritual la faza asta – o diagonală câștigătoare la *Hollywood Squares*¹. Dar mutra plouată a lui Karen era un semn că mă înșelasem profund. Părea speriată și dezamăgită.

— Bine, Richard. Înțeleg. *Știam* eu că nu trebuie să mă bazez pe tine la faza asta. N-o să mai fac niciodată greșeala asta.

S-a uitat în altă parte. Frig.

M-am simțit ca un fermier care-și vede recolta culcată la pământ de grindină.

— Nu. *Căcat*. Karen. Te rog. Sunt un căcat. Melița lovește din nou. N-a fost cu intenție. Știi că n-a fost. Am fost un nesimțit. Nu-mi place când sunt așa. Căcat. Încercam doar să glumesc. Te rog să-mi spui. Haide. Vreau să-mi zici de viziunea ta. *Te rog*.

¹ Numele unei emisiuni-concurs televizate, la care erau invitate celebrități pentru a susține concurenții.